

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (ΠΑ.ΒΙ.Σ.)

Σχολική Βία και Εκφοβισμός: Προγράμματα και
Φορείς. Το φινλανδικό παράδειγμα KiVA

“KiVA”

The Finland Anti-bullying program

Φεβρουάριος 2017

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

- Η λειτουργία του «Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο» ήταν εισήγηση της Επιτροπής Ειδικών για τη Σχολική Βία.
- **2008**
- Από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του συνεργάστηκε με το «Διεθνές Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο» αντλώντας από την πλούσια εμπειρία και τα δεδομένα του σώματος αυτού.
- **2009**



ΣΥΣΤΑΣΗ 2016-2017



ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ ΠΑ.ΒΙ.Σ.

- Συλλέγει, καταγράφει και αναλύει στοιχεία που αφορούν στην **έκταση** και στις **μορφές της βίας** στο σχολείο.
- Συλλέγει ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα αναφορικά με **καλές πρακτικές** πρόληψης και αντιμετώπισης της παραβατικότητας και της βίας στο σχολείο.
- Προωθεί μια συστηματική **συνεργασία** με τους **εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς εταίρους**.
- Καταθέτει εισηγήσεις για καθορισμό **πολιτικής** που αφορά στην πρόληψη και διαχείριση της βίας στο σχολείο.



ΕΡΕΥΝΑ

- Παγκύπρια Έρευνα για τη Θυματοποίηση και το σχολικό κλίμα στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κύπρου,
- 2010-2011
 - *«Η βία τόσο στα Δημόσια Δημοτικά όσο και στα Δημόσια Σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης είναι αρκετά περιορισμένη. Πρόκειται κυρίως για λεκτική βία, μικροβιαιότητες και εκφοβιστική συμπεριφορά. Αναδυόμενη μορφή βίας, η κυβερνοβία και ο κυβερνοεκφοβισμός που σχετίζεται με τις νέες τεχνολογίες (διαδίκτυο και κινητό τηλέφωνο).»*
 - Δημοτική Εκπαίδευση: 9 στους 10 μαθητές του Δημοτικού νιώθουν μεγάλη ασφάλεια στο χώρο του σχολείου.
 - Μέση Εκπαίδευση: Το αίσθημα της ασφάλειας των μαθητών στο σχολείο για τα παιδιά της Μέσης εκπαίδευσης είναι σε μέτριο βαθμό.
 - Δημοτική Εκπαίδευση: 5% των παιδιών «θυμάτων» ανέφεραν στους εκπαιδευτικούς το περιστατικό βίας.
 - Μέση Εκπαίδευση: 2,5% των παιδιών «θυμάτων» ανέφεραν στους εκπαιδευτικούς το περιστατικό βίας.



ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ /ΟΔΗΓΟΣ

- Θέμα: Πρόληψη, αντιμετώπιση και διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού,
- Ιανουάριος 2015

Παραρτήματα:

- Ορισμοί και θεωρητικό υπόβαθρο
- Πρόληψη σχολικού εκφοβισμού
- Διαχείριση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού
- Έντυπα καταγραφής, παρακολούθησης περιστατικών και αναστοχασμού
- Συμβουλές προς γονείς
- Υποστηρικτικές υπηρεσίες και φορείς
- Βιβλιογραφική αναφορά



ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΕΠ

- Εντυπο
- Στατιστικά στοιχεία
- Εγκυκλίον βιβλία και Διδακτικά Μέσα
- Διδακτικά βιβλία Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Οδηγίες για τη Σχολική Χρονιά 2016-2017
- Εκπαιδευτικές Περιφέρειες
- Γραφείο Πολιτικής Άμυνας, Ασφάλειας και Υγείας, Σχολικά Κλιμακία
- Σχολικά Κτίρια
- Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

- Γενικές Πληροφορίες

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Γενικές Πληροφορίες

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠ/ΣΗ

- Γενικές Πληροφορίες

ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- Ειδική Εκπαίδευση



Η Δημοτική Εκπαίδευση αποτελεί την πρώτη βαθμίδα της εκπαίδευσης και έχει ως βασικό στόχο να οργανώνει, εξασφαλίζει και προσφέρει σε όλα τα παιδιά - ανεξάρτητα από ηλικία, φύλο, χώρα προέλευσης, οικογενειακή κατάσταση, κοινωνικό υπόβαθρο και πνευματικές δυνατότητες - τέτοια ευκαιρίες, ώστε να αναπτύσσονται ισόρροπα στον γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχοκινητικό τομέα.

Η φοίτηση στην προδημοτική τάξη είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που έχουν φτάσει στην ηλικία των 4 χρονών και 8 μηνών κατά την 1η Σεπτεμβρίου της χρονιάς που θα αρχίσει η φοίτησή τους, ενώ η φοίτηση στα δημοτικά σχολεία είναι υποχρεωτική για όλα τα παιδιά που έχουν φτάσει στην ηλικία των 5 χρονών και 8 μηνών.

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα των σχολείων, καθώς και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται στην τάξη, δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικασία της μάθησης και επικεντρώνονται σε στρατηγικές που βοηθούν τους μαθητές μάθουν πώς να μαθαίνουν, όπως επίσης και πώς να αναπτύξουν κριτική και δημιουργική σκέψη.

Βασικό μέλημα της Δημοτικής Εκπαίδευσης, επίσης, είναι η προσπάθεια που καταβάλλεται, ώστε οι μαθητές να γνωρίσουν και να αναπτύξουν την εθνική τους κληρονομιά και να συνειδητοποιήσουν την εθνική τους ταυτότητα την











ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

- Βράβευση σχολικών μονάδων όλων των βαθμίδων για τις καλές πρακτικές πρόληψης της βίας σε συνεργασία με το Συμβούλιο για την Πρόληψη και την Αντιμετώπιση της Εγκληματικότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης.

- **2008-2016**



ΔΙΚΤΥΟ

- Η σύσταση του **Δικτύου Εναντία στη Βία** έχει σκοπό την ενδυνάμωση της προσπάθειας των κοινωνικών φορέων, στον αγώνα ενάντια στη βία που εκδηλώνεται στο περιβάλλον του σχολείου.
- **2014**



ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2016-2017

- Σχεδιασμός ανάπτυξης Εθνικής Στρατηγικής ενάντια στη βία στο σχολείο.
- Οργάνωση επιστημονικών ημερίδων.
- Εκπαιδεύσεις επιμορφώσεις σε σχολική βάση, σε δίκτυα σχολείων ΕΔΕ και σε εκπαιδευτικά συνέδρια.
- Συλλογή δεδομένων για τη σχολική βία και τον σχολικό εκφοβισμό.



A) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΒΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ:

- Η Εθνική Στρατηγική είναι μια εθνική συμμαχία όλων των εμπλεκομένων φορέων για την:
 - πρόληψη
 - αντιμετώπιση
 - καταπολέμηση της Βίας στο σχολείο και τη
 - προαγωγή και διατήρηση ενός ασφαλούς σχολικού περιβάλλοντος για όλα τα παιδιά.
- Οι εταίροι περιλαμβάνουν ανάμεσα σε άλλους:
 - Υπουργεία και Κρατικές Υπηρεσίες, εκπαιδευτικούς, παιδιά, γονείς, ανεξάρτητους θεσμούς, ΜΚΟ, πολιτική ηγεσία, επιστημονική κοινότητα.



ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Η Εθνική Στρατηγική θα περιλαμβάνει:

- α) Συλλογή έγκυρων και επιστημονικών δεδομένων γύρω από το θέμα**
- β) Δημιουργία πέντε πυλώνων δράσης.**



B) ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΗΜΕΡΙΔΩΝ:

- Το ΠΑ.ΒΙ.Σ. οργανώνει και συντονίζει κατά διαστήματα, **επιστημονικές ημερίδες** και **συνέδρια** με θέματα που αφορούν στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας στα σχολεία και με στόχο την ενημέρωση και κατάρτιση όλων των εκπαιδευτικών φορέων
- Για τη σχολική χρονιά 2016-2017:
 - **Φεβρουάριος:** Σχολική Βία και Εκφοβισμός: Προγράμματα και Φορείς. Το Φιλανδικό παράδειγμα KiVA.
 - **Μάιος:** Τριήμερη εκπαίδευση με θέμα: Επανορθωτική δικαιοσύνη στο σχολείο.



Γ) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΣΕ ΔΙΚΤΥΑ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΕΔΕ ΚΑΙ ΣΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ:

- Μετά από εγκύκλιο η οποία προσκαλούσε σχολεία να δηλώσουν ενδιαφέρον για **επιμόρφωση προσωπικού**, έχουν γίνει αιτήματα από **64** σχολικές μονάδες.
- Στα πλαίσια λειτουργίας **δικτύων σχολείων** αιτήθηκαν **10** για επιμόρφωση διευθυντών/τριών.
- Έχουν αναπτυχθεί δύο θεματικές επιμόρφωσης εκπαιδευτικών δημοτικής:
 - Επίλυση Συγκρούσεων με Σχολική Διαμεσολάβηση.
 - Αναγνώριση και διαχείριση του Σχολικού Εκφοβισμού.



ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ:


ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών που πραγματοποιείται από την ομάδα του Παρατηρητηρίου, διαρκεί 3Χ80λεπτά με μια εισαγωγική παρουσίαση σε συνεδρία προσωπικού (1Χ40λεπτά) κι έχει την ακόλουθη δομή:
 - Αναγνώριση εκφοβιστικής συμπεριφοράς.
 - Ευαισθητοποίηση σε θέματα που αφορούν στα συναισθήματα των πρωταγωνιστών.
 - Ολιστική πολιτική αντιμετώπισης.
 - Αναφορά περιστατικών και προσεγγίσεις διαχείρισης.



ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ:

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

- Η εκπαίδευση των παιδιών για θέματα αναγνώρισης, ενσυναίσθησης και αναφοράς των περιστατικών σχολικού εκφοβισμού γίνεται από τους εκπαιδευτικούς του σχολείου με Εγχειρίδιο που ετοίμασε για τον σκοπό αυτό η ομάδα του ΠΑ.ΒΙ.Σ. Οι θεματικές του εγχειριδίου περιλαμβάνουν:
 - **Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.**
 - **Αναγνώριση και διαχωρισμό εκφοβιστικής συμπεριφοράς από άλλα είδη συγκρούσεων για προώθηση της σωστής αναφοράς.**
 - **Ευαισθητοποίηση και ανάπτυξη ενσυναίσθησης.**
 - **Εντοπισμό τρόπων αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού.**
- 

Δ) ΣΥΛΛΟΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΑ:

- Εκπόνηση **επιστημονικής έρευνας** η οποία θα μετρήσει, ανάμεσα σε άλλα, τις μορφές και την έκταση της βίας στο σχολείο.
- Καταγραφή και χαρτογράφηση **περιστατικών σχολικού εκφοβισμού** στο Σύστημα Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού (ΣΕΠ), με προσωπικό κωδικό που έχει παραχωρηθεί σε κάθε σχολική μονάδα.
- Καταγραφή από σχολικές μονάδες **περιστατικών ρατσισμού**, μέσω των εντύπων που πλαισιώνουν τον αντιρατσιστικό κώδικα.



ΣΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΑΣ

Παρατηρητήριο για τη Βία στο Σχολείο

Τηλ: 22806309, 22306336, 26804517

Email: paratiritirio-via@schools.ac.cy

Γραφείο: 347Γ, ΥΠΠ

Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας Λάρνακας

Επαρχιακό Γραφείο Παιδείας Πάφου

Ιστοσελίδα

